درس چهارم

یک نماز و ده رکوع!

سینا کتاب «هدیه‌های آسمان» را در دست گرفته بود و دور اتاق قدم می‌زد و شعر می‌خواند:

«خدایا! آفتاب و آب از توست ستاره، آسمان، مهتاب از توست
خدای غنچه‌های ....»

مادربزرگ در گوشه‌ی اتاق نماز می‌خواند. سینا با خود گفت: «هنوز که اذان نگفته‌اند! مادربزرگ چه نمازی می‌خواند؟» بعد هم با کنجکاوی در گوشه‌ای نشست.

مادربزرگ سوره‌ی حمد را خواند؛ بعد گفت: «بسم اللّه الرّحمن الرّحیم» و خم شد برای رکوع: «سبحان اللّه، سبحان اللّه، سبحان اللّه»

سپس بلند شد و گفت: «قل هو اللّه احد» و بعد دوباره به رکوع رفت.

تعجّب سینا بیشتر شد:

«چرا مادربزرگ سوره‌ی توحید را کامل نخواند؟ چرا دو بار به رکوع رفت؟»

Scanned with CamScanner

مادربزرگ در برابر چشم‌های حیرت‌زده‌ی سینا، سه بار دیگر هم به رکوع رفت!
او هر بار که از رکوع بلند می‌شد، یک آیه‌ی دیگر از سوره‌ی توحید را می‌خواند.
سینا به سرعت به سراغ مادرش رفت. مادر هم در اتاق دیگر نماز می‌خواند. سینا کنار سجّاده‌ی مادر نشست و منتظر ماند.
مادر سوره‌ی حمد را خواند و بعد گفت: «بسم اللّه الرّحمن الرّحیم» و به رکوع رفت.
سپس بلند شد و گفت: «قل هو اللّه احد» و دوباره به رکوع رفت.
سینا هاج و واج مانده بود!
«وای خدایا! مادرم هم مثل مادربزرگ، نماز می‌خواند؛ این چه نمازی است!»
مادر سه بار دیگر هم به رکوع رفت و هر بار که از رکوع بلند می‌شد، آیه‌ای دیگر از سوره‌ی توحید را می‌خواند.

Scanned with CamScanner

۱- خواندن نماز آیات چه موقع واجب می‌شود؟

۲- خواندن نماز آیات واجب است.

او دو سجده کرد و از جا بلند شد و در رکعت دوم هم مثل رکعت اوّل پنج بار به رکوع رفت.

وقتی نماز مادر تمام شد، سینا جلو دوید؛ دست دور گردن مادر انداخت و گفت: «مادر جان، چرا شما و مادربزرگ امروز این‌طور نماز خواندید؟ چرا به جای دو بار، ده بار به رکوع رفتید!»

مادر لبخند زد و گفت: «من و مادربزرگ نماز آیات می‌خواندیم. وقتی ماه یا خورشید می‌گیرد یا حادثه‌ای مانند زلزله رخ می‌دهد و یا سیل و رعد و برق ترسناک* اتّفاق می‌افتد، واجب است نماز آیات بخوانیم. نماز آیات دو رکعت است و در هر رکعت پنج رکوع دارد».

سینا لبخند زد و گفت: «چه نماز جالبی!»

در این هنگام، توجّه سینا و مادر به خبر تلویزیون جلب شد:

«بینندگان محترم! از چند دقیقه پیش پدیده‌ی کسوف در آسمان ایران آغاز شده است...».

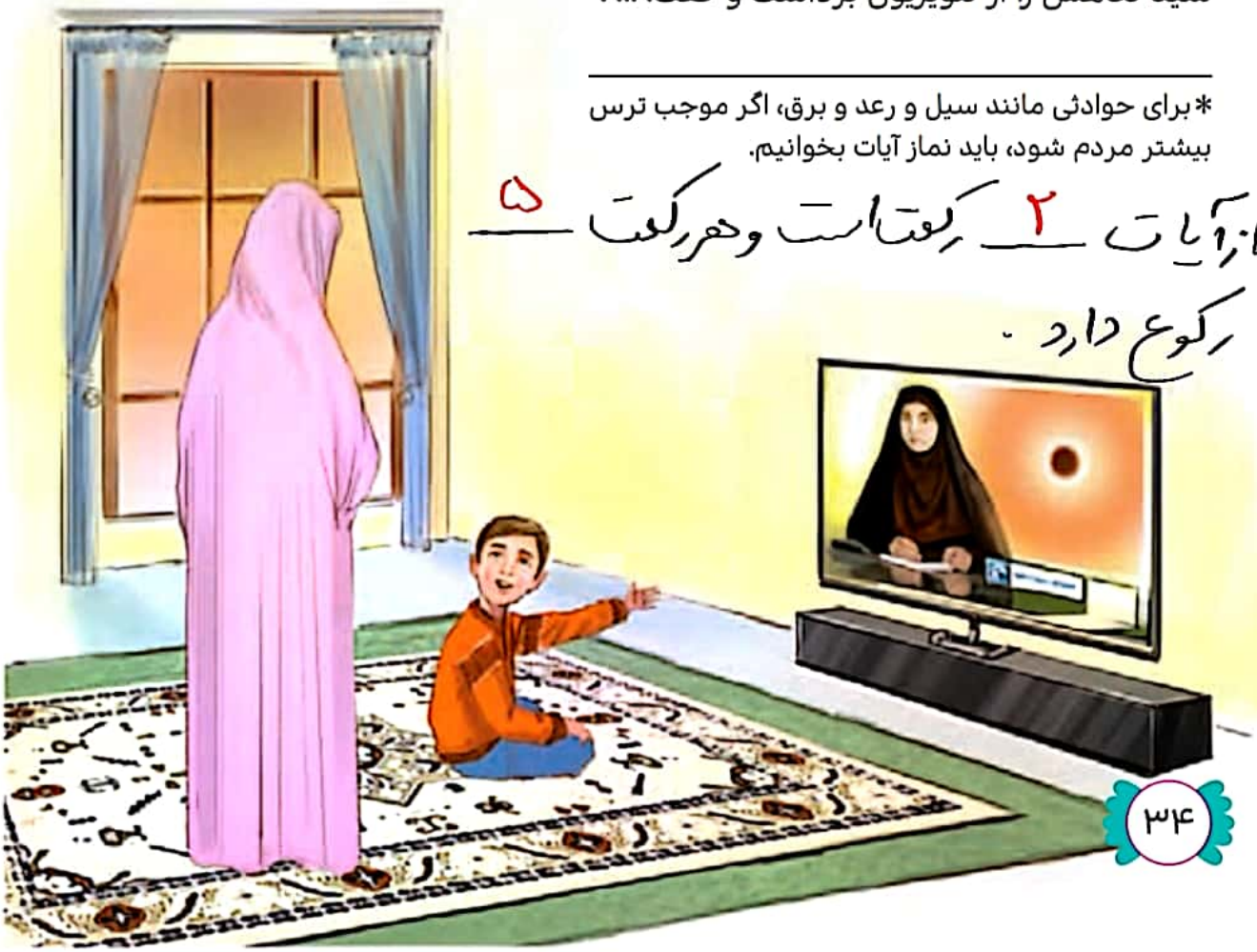
تلویزیون خورشیدگرفتگی را نشان می‌داد و سینا به فکر فرو رفته بود.

مادر پرسید: «به چه چیزی فکر می‌کنی؟»

سینا نگاهش را از تلویزیون برداشت و گفت: ... .

*برای حوادثی مانند سیل و رعد و برق، اگر موجب ترس بیشتر مردم شود، باید نماز آیات بخوانیم.

۳- نماز آیات ۲ رکعت است و هر رکعت ۵ رکوع دارد.

Scanned with CamScanner

مهم: خواندن نماز آیات هنگام خورشید گرفتگی و ماه گرفتگی واجب است.
حوادث طبیعی مثل زلزله، رعد و برق و سیل در صورتی که ترسناک باشد خواندن نماز آیات واجب است.

ببین و بگو

۴ برای کدام‌یک از این موارد، خواندن نماز آیات واجب است؟

سیل شدید

خشکسالی واجب نیست

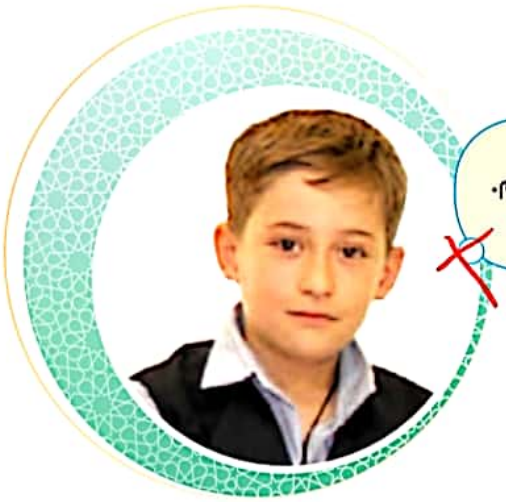

آتش سوزی واجب نیست.

Scanned with CamScanner

بررسی کنید

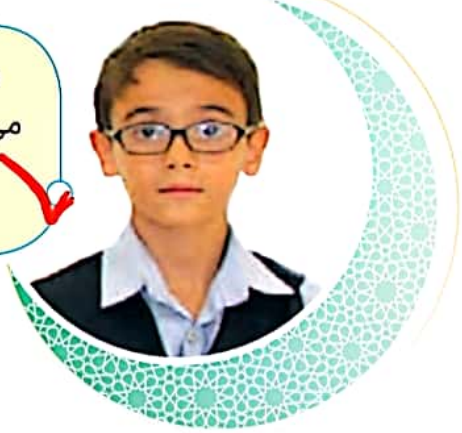
۵- تنها یکی از این دانش‌آموزان، تعریف صحیحِ نماز آیات را بیان می‌کند. آن را مشخّص کنید.

نمازی است که در آن پنج نماز دو رکعتی می‌خوانیم.

نمازی است دو رکعتی که در هر رکعت آن، پنج بار رکوع و سجده را انجام می‌دهیم.

نمازی است دو رکعتی که در هر رکعت آن، یک حمد می‌خوانیم و سوره را به پنج قسمت تقسیم می‌کنیم و بعد از هر قسمت به رکوع می‌رویم.

نمازی است دو رکعتی، که در هر رکعت آن، پنج حمد و یک توحید می‌خوانیم و بعد از هر توحید به رکوع می‌رویم.

Scanned with CamScanner

کامل کنید

این شکل نشان می‌دهد یک رکعت از نماز آیات چگونه خوانده می‌شود. باتوجّه به آیات سوره‌ی توحید آن را کامل کنید.

بِسمِ اللّٰهِ الرَّحمٰنِ الرَّحیمِ
قُل هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ
اَللّٰهُ الصَّمَدُ
لَم یَلِد وَ لَم یولَد
وَ لَم یَکُن لَهٗ کُفُوًا اَحَدٌ

Scanned with CamScanner

۷- پیامبر اسلام در مورد خورشید گرفتگی چه گفتند؟

۸- خورشید گرفتگی نشانه‌ای از نشانه‌های ـــــــ و ـــــــ است.

ایستگاه فکر

۹- مسلمانان با خواندن نماز آیات ـــــــ و ـــــــ خدا را به یاد می‌آورند.

این متن را بخوانید و به پرسش پایان آن پاسخ دهید.

پیامبر اسلام ـ صلّی‌الله‌علیه‌وآله ـ پسری به نام ابراهیم داشت. ابراهیم در کودکی از دنیا رفت. پیامبر از مرگ فرزندش بسیار غمگین شد امّا صبر خود را از دست نداد. اتّفاقاً همان روز خورشید گرفت. بعضی از مردم تصوّر کردند که خورشید در مرگ فرزند پیامبر عزادار شده است!

پیامبر اسلام ـ صلّی‌الله‌علیه‌وآله ـ که همیشه می‌کوشید مردم را از گمراهی نجات دهد، فرمود: «خورشیدگرفتگی به غم یا شادی ما ربطی ندارد بلکه نشانه‌ای از نشانه‌های قدرت خدا و نظم جهان است». سپس به مسلمانان یاد داد که چگونه نماز آیات بخوانند و بزرگی و توانایی خدا را به یاد آورند. پیامبر به آنها آموخت که نماز آیات مانند نماز صبح دو رکعتی است امّا با آن تفاوت‌هایی دارد.

● میان نماز صبح و نماز آیات چه تفاوت‌هایی هست؟ در نماز صبح بعد از خواندن حمد و سوره توحید به رکوع می رویم و سجده می‌کنیم اما در نماز آیات در هر رکعت یک حمد می‌خوانیم و سوره توحید را به ۵ قسمت تقسیم کرده و بعد از خواندن هر قسمت به رکوع می رویم. نماز صبح ۲ رکعت یک رکوع ولی نماز آیات در هر رکعت ۵ رکوع دارد و در کل نماز ۱۰ رکوع دارد

Scanned with CamScanner

تمرین کنید

به کمک معلّم خود، خواندن صحیح نماز آیات را در مدرسه تمرین کنید.*

با خانواده

۱۲ آیا نماز آیات را به شکل دیگری هم می‌توانیم بخوانیم؟ در هر رکعت بعد از خواندن حمد سوره توحید را به جای تقسیم به ۵ قسمت یک بار کامل می‌خوانیم و به رکوع می‌رویم وقتی از رکوع بلند شدیم سوره را کامل خوانده و دوباره به رکوع می‌رویم و در هر رکعت ۵ مرتبه این کار را انجام می‌دهیم.

*آموزگاران محترم، تلاش نمایند تا همه‌ی دانش‌آموزان این فعّالیت را در مدرسه انجام دهند. همکاران محترم توجّه داشته باشند که نماز آیات در متن کتاب، بر اساس نظر مشهور مراجع تقلید آموزش داده شده است و نظر برخی مراجع تقلید در این‌باره متفاوت است، جهت کسب اطلاعات بیشتر به کتاب راهنمای معلّم مراجعه فرمائید.

Scanned with CamScanner